

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP PHIC4B

2 0 2 5

(June)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC4B

(Ancient and Medieval Western Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

1×6=6

Choose the correct answers :

(a) পাইথাগোৰাচৰ দৰ্শন অনুসৰি 'দুই' সংখ্যাটোৱে বিন্দুক/
ৰেখাক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

According to Pythagorean philosophy
number 'two' represent point/line.

(b) ছফিষ্টসকলে সাৰ্বিক সত্যক স্বীকাৰ/অস্বীকাৰ কৰিছিল।

Sophists accepted/denied the
universality of truth.

P25/1503

(Turn Over)

(2)

- (c) পৰমাণু-সম্পৰ্কীয় মতবাদটো ডেম'ক্ৰিটাছ/হেৰাক্লিটাছৰ লগত সম্পৰ্কিত হৈ আছে।

The theory of Atoms is related to Democritus/Heraclitus.

- (d) হেৰাক্লিটাছৰ দৰ্শন অনিত্য/নিত্যসত্তাৰ সৈতে জড়িত হৈ আছে।

Heraclitus is associated with the philosophy of change/philosophy of being.

- (e) প্লেটোৰ মতে প্ৰত্যয়বিলাক সকলো বস্তুৰে সাৰসত্তা হয়/নহয়।

According to Plato, ideas are/are not essence of all things.

- (f) 'ৰিপাব্লিক' হ'ল প্লেটো/এৰিষ্ট'টল ৰচিত গ্ৰন্থ।

Republic is the work of Plato/Aristotle.

2. তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা : $4 \times 3 = 12$

Write short notes on any three of the following :

- (a) থেলচৰ প্ৰথম সূত্ৰ

First Principle of Thales

- (b) প্লেটোৰ আত্মাৰ অমৰত্বৰ ধাৰণা

Plato's idea of immortality of Soul

P25/1503

(Continued)

(3)

- (c) অগাষ্টিনৰ ব্যক্তি-সম্পৰ্কীয় ধাৰণা

Augustine's concept of Man

- (d) এনছেলামৰ ঈশ্বৰৰ অস্তিত্বৰ প্ৰমাণ

Anselm's proofs for God's existence

3. হেৰাক্লিটাছৰ পৰিৱৰ্তনশীলতাৰ মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

12

Explain Heraclitus' doctrine of Flux.

অথবা/Or

ডেম'ক্ৰিটাছে আগবঢ়োৱা গ্ৰীক পৰমাণুবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Greek Atomism advocated by Democritus.

4. 'সদগুণেই জ্ঞান' উক্তিৰ আধাৰত ছক্ৰেটিছৰ নীতিশাস্ত্ৰ আলোচনা কৰা।

10

Discuss Socratic ethics with the central thesis 'Virtue is knowledge'.

অথবা/Or

প্লেটোৰ প্ৰত্যয় সম্পৰ্কীয় মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Plato's theory of Ideas.

5. এৰিষ্ট'টলে আগবঢ়োৱা কাৰণৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

10

Explain different types of cause as advocated by Aristotle.

P25/1503

(Turn Over)

অথবা/Or

এৰিষ্ট'টলে প্লেটোৰ প্ৰত্যয়-সম্পৰ্কীয় মতবাদক কিয় সমালোচনা কৰিছিল ? আলোচনা কৰা ।

Why did Aristotle criticise Plato's theory of Ideas? Discuss.

6. অগাষ্টিনৰ জ্ঞান-সম্পৰ্কীয় মতবাদৰ সমালোচনামূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা । 10

Critically explain Augustine's theory of knowledge.

অথবা/Or

একুইনাছে আগবঢ়োৱা ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব সম্বন্ধীয় প্ৰমাণ আলোচনা কৰা ।

Discuss the proofs for existence of God advocated by Aquinas.

★★★

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP PHIC4C

2 0 2 5

(June)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC4C

(Fundamentals of Social and Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) সমাজ দৰ্শন সামাজিক আদৰ্শ/সামাজিক তথ্যৰ লগত জড়িত।

Social philosophy is concerned with social ideal/social fact.

(b) ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সম্পৰ্ক সম্বন্ধে তিনিটা/চাৰিটা মতবাদ আছে।

There are three/four theories regarding the relation between individual and society.

- (c) “সামাজিক অনুষ্ঠান হৈছে সামাজিক সম্পর্কৰ আন্তঃসম্পর্ক”—যুং আৰু মেক/চি. এল. উদ।
“Social institution is the name of intercoordination of social relationships”—Young and Mac/C. L. Wood.
- (d) বাজনৈতিক দর্শন হৈছে আদর্শনিষ্ঠ/বিষয়নিষ্ঠ বিজ্ঞান।
Political philosophy is normative/positive science.
- (e) *My Experiments with Truth*-ৰ বচয়িতা হ’ল আশ্বেদকাৰ/গান্ধী।
My Experiments with Truth was written by Ambedkar/Gandhi.
- (f) আশ্বেদকাৰৰ মতে বৰ্ণ ব্যৱস্থা স্বাভাৱিক/অস্বাভাৱিক।
According to Ambedkar, caste system is natural/unnatural.
2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12
Write short notes on (any three) :
- (a) ব্যক্তি স্বাতন্ত্র্যবাদ
Individualism
- (b) প্ৰাণদণ্ড বা মৃত্যুদণ্ড
Capital punishment

- (c) ধৰ্মনিৰপেক্ষতাবাদৰ নীতি
Principles of Secularism
- (d) বি. আব. আশ্বেদকাৰৰ ভাতৃত্ববোধৰ ধাৰণা
B. R. Ambedkar’s concept of fraternity
3. সমাজ দর্শনৰ স্বৰূপ আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা। 12
Discuss the nature and scope of social philosophy.
- অথবা / Or
- ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সম্পর্ক-সম্বন্ধীয় সমাজতত্ত্ববাদ মতটো ব্যাখ্যা কৰি মূল্যাংকন কৰা।
Explain and evaluate socialism regarding the theory of the relation between individual and society.
4. সামাজিক ব্যাধি কি? সামাজিক ব্যাধিৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10
What is social evil? Explain the causes of social evil.
- অথবা / Or
- শাস্তি-সম্পর্কীয় মতবাদসমূহ কি কি? এই সন্দৰ্ভত সংশোধনাত্মক মতবাদটোৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 2+8=10
What are the theories of punishment? In this context, critically discuss the reformatory theory of punishment.

5. বাৰ্জনৈতিক দৰ্শনৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা। 10

Discuss the scope of political philosophy.

অথবা / Or

গণতন্ত্ৰৰ সংজ্ঞা দিয়া। পৰোক্ষ গণতন্ত্ৰৰ বিষয়ে এক চমু বিৱৰণ
দিয়া। 2+8=10

Define democracy. Give a brief estimate on
indirect democracy.

6. গান্ধীৰ সৰ্বোদয়ৰ ধাৰণা সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰা। 10

Critically discuss the concept of Sarvodaya of
Gandhi.

অথবা / Or

মাৰ্ক্সৰ শ্ৰেণী-সম্পৰ্কীয় ধাৰণাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Marx's concept of Class.

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP PHIC4D

2 0 2 5

(June)

PHILOSOPHY

(Core)

Paper : PHIC4D

(Fundamentals of Philosophy of Religion)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) ধৰ্ম দৰ্শনৰ জ্ঞানতাত্ত্বিক/অধিবিদ্যা-সম্পৰ্কীয় দৃষ্টিভংগীয়ে
ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ সন্ধান কৰে।

Epistemological/Metaphysical approach of
the philosophy of religion explores religious
belief.

(b) *The Idea of the Holy* হৈছে ৰুডলফ
অট্টো/উইলিয়াম জেমছৰ ৰচনা।

The Idea of the Holy is the work of Rudolf
Otto/William James.

(2)

(c) জেবন্স/ফ্ৰেজাৰৰ মতে, “যাদু ধৰ্মৰ পূৰ্বৱৰ্তী”।
According to Jevons/Frazer, “Magic preceded religion”.

(d) ছেণ্ট এনছেলম/ছেণ্ট অগাষ্টিন ঈশ্বৰৰ অস্তিত্বৰ বাবে তাত্ত্বিক যুক্তিৰ প্ৰবক্তা আছিল।
St. Anselm/St. Augustine was the propounder of the Ontological argument for the existence of God.

(e) ঈশ্বৰবিৰোধী মত হিচাপে মনোবিশ্লেষণ হৈছে মাৰ্ক্স/ফ্ৰয়েডৰ সৈতে জড়িত।
Psychoanalysis as an anti-theistic trend is associated with Marx/Freud.

(f) বানপানী এক প্ৰাকৃতিক/নৈতিক অশুভ।
Flood is a natural/moral evil.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

(a) ধৰ্ম আৰু নৈতিকতাৰ সম্বন্ধ
Relation of religion and morality

(b) বহস্যবাদ (উইলিয়াম জেমছ)
Mysticism (William James)

(c) অমঙ্গলৰ সমস্যা (এপিকিউৰাছ)
Problem of evil (Epicurus)

P25/1504

(Continued)

(3)

(d) ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্বন্ধীয় বিশ্বতাত্ত্বিক যুক্তি
Cosmological argument for the existence of God

(e) ঈশ্বৰবিৰোধী ধাৰা হিচাপে প্ৰত্যক্ষবাদ
Positivism as anti-theistic trend

3. ধৰ্ম দৰ্শন বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা। 2+10=12

What do you mean by philosophy of religion?
Explain its scope.

অথবা / Or

ধৰ্মৰ সংজ্ঞা দিয়া। ধৰ্মীয় বিশ্বাসত বিচাৰ-বুদ্ধি বা যুক্তিৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 2+10=12

Define religion. Discuss the role of reason in religious belief.

4. ধৰ্মীয় চেতনা বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ বিভিন্ন উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What do you mean by religious consciousness?
Explain its various elements.

অথবা / Or

ধৰ্মৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে মনস্তাত্ত্বিক মতবাদ আলোচনা কৰা। 10
Discuss the psychological theory regarding the origin of religion.

P25/1504

(Turn Over)

5. ঈশ্বৰৰ অস্তিত্বৰ প্ৰমাণ হিচাপে প্ৰধান যুক্তিসমূহ উল্লেখ কৰা।
ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্বন্ধীয় নৈতিক যুক্তিটো সমালোচনাত্মকভাৱে
ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

State the major arguments as a proof for the existence of God. Critically explain the moral argument for the existence of God.

অথবা / Or

- “ধৰ্ম হৈছে জনসাধাৰণৰ আফিং।” এই দৃষ্টিভংগী সমৰ্থন কৰা
তত্ত্বটোৰ এক সমালোচনামূলক বিৱৰণ দিয়া। 10

“Religion is opium of the people.” Give a critical estimate of the theory that upheld this view.

6. অমঙ্গলৰ সমস্যা বুলিলে কি বুজা? অমঙ্গলৰ সমস্যাৰ প্ৰতি
ঈশ্বৰবাদী সঁহাৰিসমূহ সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা। 2+8=10

What do you mean by problem of evil? Critically examine theistic responses to the problem of evil.

অথবা / Or

- নিয়তিবাদ আৰু অনিয়তিবাদৰ দৃষ্টিভংগীৰ পৰা ইচ্ছাৰ স্বাধীনতাৰ
বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 5+5=10

Explain the Freedom of Will from the perspective of determinism and indeterminism.
